

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇAN

Samsun Milletvekili

Türkiye'nin en verimli tarım alanlarından biri olan Çarşamba Ovası, yıllık rekolte potansiyeli, ürün çeşitliliği, bölgesel istihdama katkısı ve Karadeniz Bölgesi'nin stratejik tarımsal üretim kapasitesindeki ağırlığı nedeniyle ülke tarımının kalbi niteliğindedir. Buna rağmen ova; sulama yetersizliği, drenaj eksikliği, taşkın riski ve doğru yönetilmeyen altyapı çalışmaları nedeniyle yıllardır verim kaybı yaşamaktadır. Devlet Su İşleri'nin yatırım programlarında uzun süredir yer almasına rağmen, Çarşamba Ovası Sulama Projesi, Tersakan ve Yeşilirmak drenaj-ıslah hatları, kanalet yenilemeleri ve kapalı sistem sulama geçişleri tamamlanamamış; yıllardır sürekli ertelenen, ödenek yetersizliği gerekçesiyle ilerlemeyen bir projeler zincirine dönüşmüştür.

Her yıl yatırım programlarında "devam eden proje" statüsünde yer almasına, bu kapsamda ödenek ayrılmasına rağmen sahada kayda değer bir ilerleme sağlanamaması; hem kamu kaynaklarının verimli kullanılamadığını hem de iktidarın Samsun'un tarımsal geleceği konusunda basiretsiz ve kayıtsız bir tutum sergilediğini göstermektedir.

Bu gecikmeler; üretim maliyetlerini artırmakta, ovada su yönetimini kırılgan hale getirmekte, çiftçinin kurak dönemde sulamaya erişimini, yağışlı dönemde ise su tahliyesini imkânsızlaştırmakta, tarımsal verimi ciddi biçimde düşürmekte ve bölge ekonomisini olumsuz etkilemektedir.

Verimli bir ovanın yıllardır tamamlanamayan sulama ve drenaj projeleri nedeniyle potansiyelinin altında üretim yapmak zorunda bırakılması, kabul edilebilir bir durum değildir. Kamu yatırımlarının bu ölçüde geciktirilmesi hem planlama hem de yönetim açısından ciddi sorunlara işaret etmektedir.

Bu tespit ve değerlendirmelerden hareketle;

- 1- Çarşamba Ovası sulama ve drenaj projeleri, DSİ'nin hangi yıllardan bu yana yatırım programlarında yer almaktadır? Bu projelerin başlangıç yılı, hedef bitiş yılı ve bugüne kadarki fiziki gerçekleştirme oranı nedir?
- 2- 2015-2025 yılları arasında Çarşamba Ovası Sulama Projesi, drenaj ve ıslah projeleri, kanalet yenileme, kapalı sistem dönüşümü ve taşkın koruma çalışmaları için yatırım programlarında ayrılan toplam ödenek kaç TL'dir? Bu ödeneklerin kaç fiilen harcanmıştır?
- 3- Ayrılan ödeneklere rağmen sahada ilerlemenin sınırlı kalmasının gerekçesi nedir? Proje gecikmelerine ilişkin Bakanlığınız veya DSİ tarafından hazırlanmış bir inceleme/denetim raporu var mıdır?

- 4- Çarşamba Ovası'ndaki mevcut sulama altyapısının ekonomik ömrünü tamamlamış bölümlerinin oranı nedir? Kapalı sistem sulamaya geçiş için teknik bir master plan hazırlanmış mıdır?
- 5- Aşırı yağış dönemlerinde ovada yaşanan su birikmesi, taban suyu yükselmesi ve tarım arazilerinin zarar görmesi konusunda Bakanlığınızın elinde güncel bir risk haritası bulunmakta mıdır?
- 6- Çarşamba Ovası'nın drenaj hatlarında tespiti yapılan tıkanma, yetersiz kapasite ve işletme sorunu sayısı kaçtır? Bu sorunların çözümü için hangi teknik adımlar planlanmaktadır?
- 7- Samsun'un tarımsal üretim kapasitesi açısından hayati öneme sahip bu ovanın projelerinin yıllardır tamamlanamamasının sorumluluğu hangi kurumlara aittir? Bu gecikmeler nedeniyle kamu zararı oluşmuş mudur?
- 8- Çarşamba Ovası'nın verimliliğini artırmaya yönelik çalışmaların hızlandırılması için 2025 yılı yatırım programında ek ödenek veya hızlandırılmış proje planı öngörmekte misiniz?
- 9- Samsunlu üreticilerin tüm bu süreçlerde yaşadığı mağduriyetleri gidermek ve bölgede sürdürülebilir su yönetimini sağlamak için Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadeli eylem planı var mıdır?